

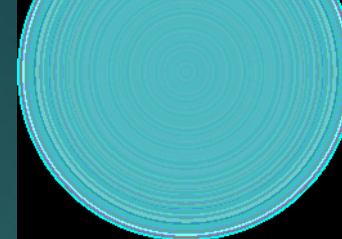

Soudcovská etika

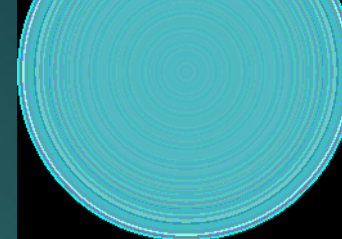
1. Je to etika s funkcí regulační (soubor pravidel i diskreční prostor) a aspirační („ideály“), nikoli „výchovná“ (obsahuje přesně vymezené pokyny).

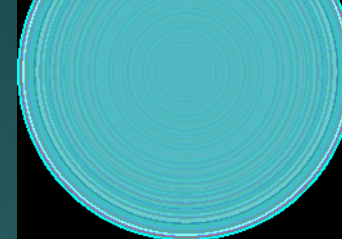

2. Mnohost pramenů regulace – čl. 81,
82 Ústavy, zákon č. 6/2002 Sb., o
soudech a soudcích, jednací řády
soudů, obecná ustanovení občanského
zákoníku (etické aspekty) atd.

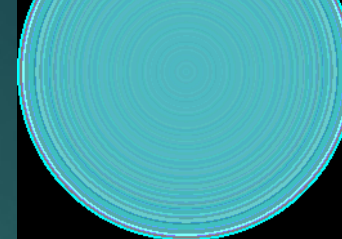

3. Ustanovení s aspirační funkcí – čl. 4 Ústavy, tj. základní práva a svobody pod ochranou soudní moci, § 1, 6 občanského soudního řádu – spravedlivá, rychlá a účinná ochrana soukromých práv, § 2 trestního řádu – základní zásady trestního řízení (!).

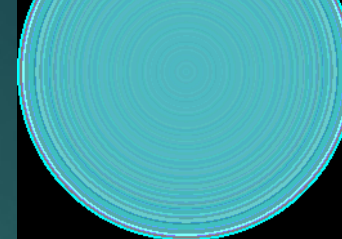
4. Rozpaky nad profesní etikou –
EXEMPLA!, pojmové nejasnosti, průniky
s běžnými zákony, s metodologií –
bude odstraněno snad v budoucnu?
(nástup umělé inteligence, algoritmů).

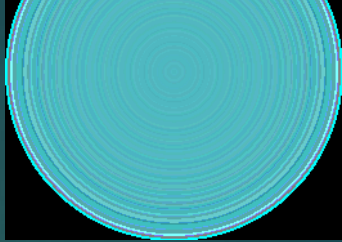
5. Etický kodex soudce – potřeba ukotvení soudcovské identity? [Etické zásady chování soudce, SU-pilíře; zahraničí – RE, Charta postavení soudce, Bangalorské principy, USA-ABA-standards].

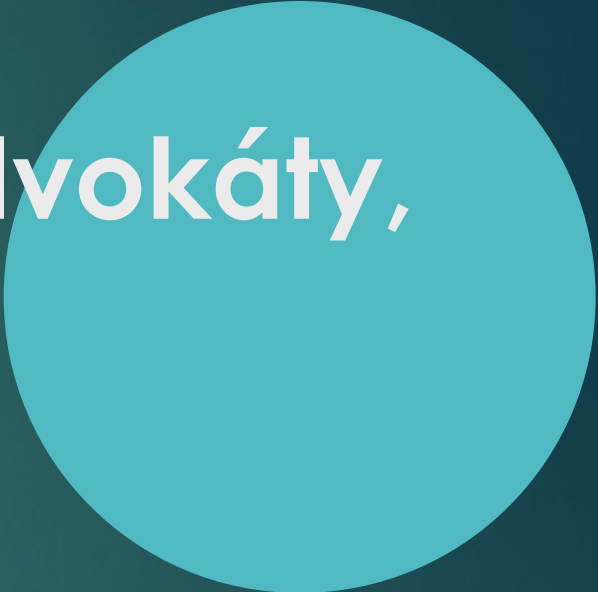

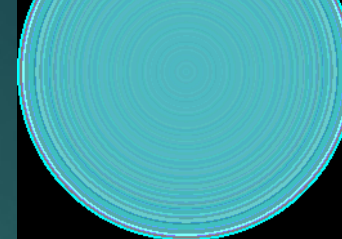
6. Soudcovská etika především jako etika komunikace (nejen) – navenek, s médii, mezi soudci, při jednání – ale i „v rámci“ vlastního vědomí a svědomí („soudíme sebe“).

7. Komunikace navenek (s advokáty,
veřejné participace mimo
soudcovskou profesi ...).

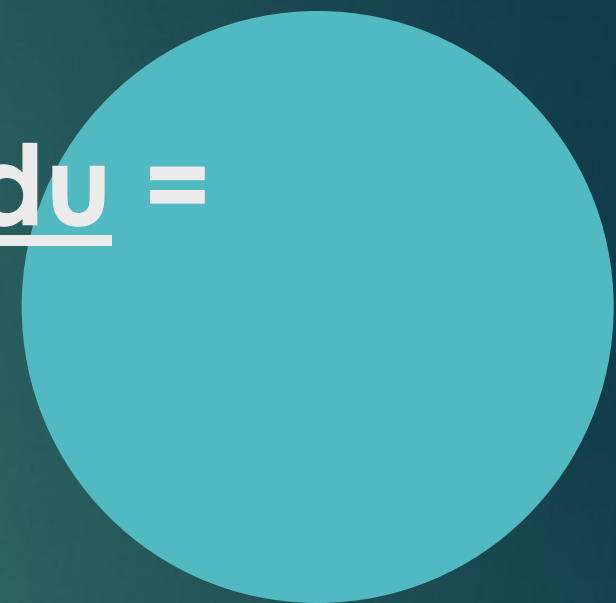

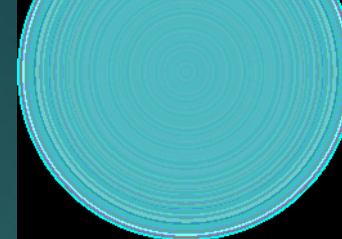

8. Speciální vztah – s médií; aneb –
stačí tiskový/á mluvčí? Deformace v
obsahu mediálních zpráv a informací.

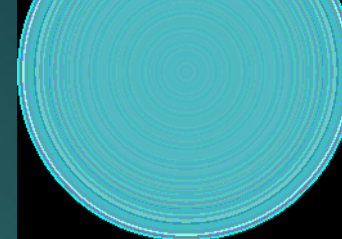
9. Komunikace v rámci případu =
situační etika.

10. V jednací síni (flexibilita poučení, ukládání pokut) i s účastníky řízení a jejich zástupci mimo ni (postulát zdrženlivosti...).

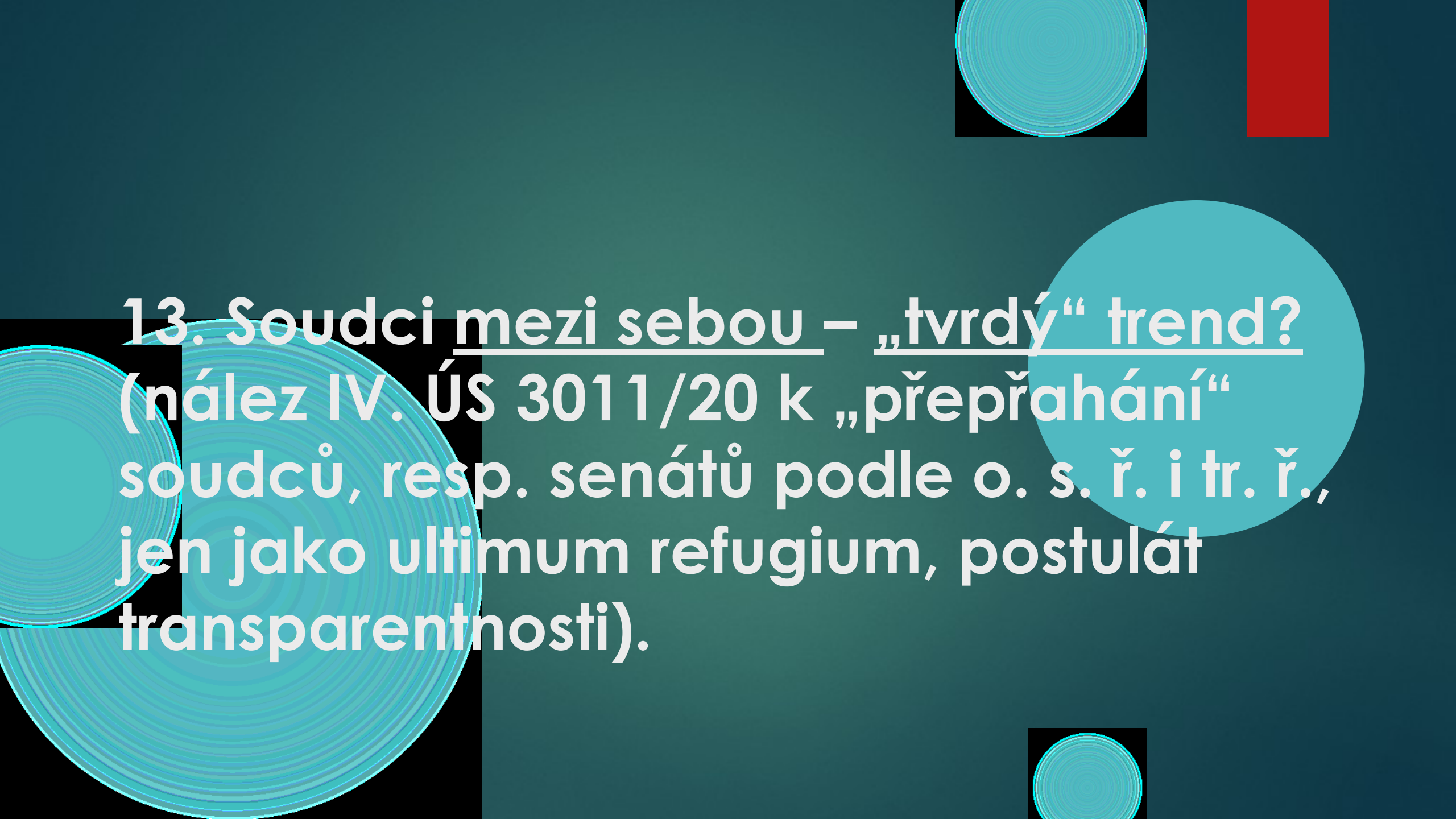
11. Etika v soudcovském přístupu (myšlení).

Příkladmo podle o. s. ř. – otázka soudcova přesvědčení při hodnocení důkazů - § 132; co je soudcovo svědomí, případně právní cítění - intuice, preference („dokázat žít s rozhodnutím“); problém prostoru pro soudcovskou diskreci, např. aplikace § 136 při určování výše škody, zejména imateriální.

12. Liberální přístup.

„... i moudrému soudci skýtají zásady
řádného procesu dostatečně široký prostor k
benevolentnímu výkladu, je-li to v zájmu
spravedlnosti“. (D. Uhlíř in Soudce č. 7-
8/2019, s. 3).

13. Soudci mezi sebou – „tvrdý“ trend?
(nález IV. ÚS 3011/20 k „přepřahání“
soudců, resp. senátů podle o. s. ř. i tr. ř.,
jen jako ultimum refugium, postulát
transparentnosti).

14. Kultura (etika) veřejného ospravedlnění - *public justification*, viz též veřejná kontrola, veřejný zájem atd., viz právní filosofie (aplikačně rozhodnutí NSS k protiepidemickým opatřením, nálezn PI. ÚS 106/20).

15. Ale – je třeba říci všechno? (soudcovský minimalismus, mentorování ...).

Nález IV. ÚS 950/19 k trestání mladistvých, v reakci na nálezy II. ÚS 2027/17 (trest domácího vězení namísto nepodmíněného trestu odnětí svobody).

Doporučená literatura – výběr

Hapla, M., Friedel, T. a kol. Profesionální etika právníků. Brno: Nugis Finem, 2022

Sobek, T. a kol. Právní etika. Praha: Leges, 2019

Friedel, T. Když se řekne „profesionální etika právníků“. Poznámka k nejasnému pojmu. Jurisprudence č. 2/2021, s. 37-43

Kovářová, D., Sokol, T. Etický kodex advokáta. Praha: Wolters Kluwer, 2019. (Poznámka – regulační kodex!)

Barak, A. The Judge in Democracy; slovenský překlad Sudca v demokracii, Kaligram.